

Kommentarer til Qeqertat produktionsanlæg feasibility

Hendriksen, Kåre

Publication date:
2015

Document Version
Peer reviewed version

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Hendriksen, K. (2015). Kommentarer til Qeqertat produktionsanlæg feasibility.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Kommentarer til *Qeqertat produktionsanlæg feasibility* (formodentlig fra 2012)

Rapporten er udarbejdet af Siunnersortit uden angivelse af hverken hvem det er, eller hvornår den er skrevet, men der henvises til et spørgeskema udfyldt af Qaanaaq AMBA den 19. december 2011, hvorfor det antages, at rapporten er udarbejdet i 2012.

Rapporten er rekvireret af Destination Avannaq A/S (delvist på vegne af) Qaanaaq AMBA, der overvejer at etablere en indhandling i Qeqertat og derfor ønsker at få en eventuel rentabilitet belyst. Derudover er Qaanaaq AMBA og dets planer ikke nærmere beskrevet. *Vi bør derfor undersøge, hvem der stod bag Qaanaaq AMBA, hvad deres vision var, og hvad der siden er sket? Hvem står tilsvarende bag Destination Avannaq A/S?*

Rapportens konklusion er baseret på et par fatale misforståelser og forudsætninger, der ikke tolkes korrekt:

1. Vurderingen af fragtomkostninger er baseret på, at RAL ikke anløber Qeqertat, og at der dermed opstår en ekstraomkostning med fragt af fisk og fangst til Qaanaaq. Af rapportens side 5 afsnit **5.2 Skibsforbindelse** fremgår: *Byen Qaanaaq og bygderne Savissivik, Siorapaluk, Qeqertaq (ikke at forveksle med Qeqertat) samt Pituffik (Thule basen) anløbes 2 gange om året af Royal Arctic Line. .... Qeqertat bliver ikke anløbet ....* Hvorefter der henvises til bilag 7, der er RAL's masterplan for 2012. Misforståelsen opstår, fordi RAL i masterplanen har benævnt stedkoden 177 som Qeqertaq, hvor det rette navn for 177 er Qeqertat. Det indebærer, at der tillægges nogle ikke eksisterende ekstraomkostninger for fragt fra Qeqertat til Qaanaaq, som estimeres til 2 kr. pr. kg.
2. Rapporten opererer med en fragtpriis på 7 kr. pr. kg for 2012, hvoraf de 2 kr. udgør fragten fra Qeqertat til Qaanaaq og de 5 kr. fragten fra Qaanaaq til Danmark eller andre steder i Grønland. Den faktiske fragtpriis pr. kg fra distriktet til Danmark for 2011 var 1,27 kr. pr. kg, hvis det sendes som fryse-stykgods (RAL takstblad 2011). Hvis det derimod sendes som frysegods i en 20 fods container kommer prisen pr. kg nede på 0,43 kr. (ibid.) Spørgsmålet er, om det vil være muligt at udskibe en 20 fods container fra Qeqertat? Under alle omstændigheder er der næsten en faktor 6 fejl – med en difference på minimum 5,70 kr. pr. kg mellem rapportens estimerede fragtomkostninger pr. kg, og de reelle omkostninger.
3. Rapporten tager udgangspunkt i Nukissiorfiit's anslåede anlægsomkostninger for et elværk i Qeqertat på mellem 5,2 og 9,5 mil. kr., hvor det estimat for en containerløsning, som vi beregnede i samarbejde med den tidligere elværksbestyrer i Qaanaaq, Mads Fage Christoffersen, ligger i størrelsesordenen 3 mil. kr. Der er ingen kildehenvisning eller bilag vedr. rapportens oplysning om denne pris, der blot anføres at stamme fra Nukissiorfiit.
4. Rapporten baserer sin prisberegning og konklusion på, at Nukissiorfiit ikke etablerer et elværk i Qeqertat, hvorved der ses bort fra Nukissiorfiit's samfundspålagte forsyningsforpligtelse. Endvidere tages der udgangspunkt i Nukissiorfiit's skønnede produktionspris på 20-50 kr. pr. kg-w/t, der som nævnt er baseret på et meget højt skøn

over anlægsprisen. Der er ingen kildehenvisning eller bilag vedr. rapportens oplysning om pris.

Den gennemsnitlige produktionspris pr. KWH for landets bygder var i 2012 4,84 kr., hvor den højeste lå på 13,28 (Tasiusaq i Nanortalik) og den billigste på 2,60 (Kitsissuarsuit). Rapportens estimat forekommer dermed som urealistisk og afspejler formodentlig, at der ikke er indregnet afskrivningstid af et eventuelt anlæg. En anden problemstilling er, at Nukissiorfiit subsidieres for el til de fleste bygder og en del byer, og at der endvidere anvendes en intern krydssubsidiering i Nukissiorfiit, der sikrer fiskeindustrien billigere el, end den almindelige forbruger. I 2008 var Selvstyrets maxpris for fiskeindustrien 2 kr., men for langt de fleste indhandlingssteder lå KWH prisen omkring eller under 1 kr. Man kan naturligvis diskutere, hvilken pris, der skal indgå i et feasibility studie, men for at lave sammenlignelige analyser, bør der anvende den salgspris, som er gældende for tilsvarende anlæg, for at det kan lægges til grund for en lokal (eller national) beslutning om et evt. anlæg i Qeqertat.

5. Rapporten påpeger helt rigtigt, at der for indeværende ikke findes et anlæg til vandindvinding i Qeqertat, men det omtales ikke, at der ligger en stor sø lige op ad bygden, der umiddelbart vurderet vil kunne forsyne bygden og et produktionsanlæg med rigeligt vand. Og det omtales ikke, at der på øen er minimum fire potentielle vadsøer indenfor en rimelig afstand.
6. Det vurderes i rapporten som et problem, at Qeqertat's befolkning i dag er for lille til at sikre såvel forsyninger til et indhandlingsanlæg som til bemanning af det. Det nævnes dog, at der muligvis vil være andre fangere i distriktet, der vil indhandle i Qeqertat, men det problematiseres, hvor de i givet fald skal indkvarteres under fiskeriet. Her overses den generelt store mobilitet i distriktet, ligesom bosætningsmønsteret opfattes som statisk. Der vil dog skulle bygges boliger i bygden såfremt indbyggertallet skal stige.
7. Rapporten konkluderer, at det vil være mere hensigtsmæssigt at benytte det eksisterende indhandlingsanlæg i Qaanaaq, hvor der ud fra forfatterens vurdering vil være tilstrækkeligt med aktive fangere/fiskere til at sikre forsyninger til et indhandlingsanlæg samt personer, der vil arbejde på anlægget.
8. Rapporten nævner ikke, at der er ca. en måneds længere fiskesæson både efterår og forår i Qeqertat ende i Qaanaaq.
9. Det nævnes ikke i rapporten, at der er problemer med vandforsyningen i Qaanaaq, og at der i den bedste indhandlingsperiode er en dissideret vandmangel, hvorfor Nukissiorfiit må hente isfjelde på havisen og smelte dem i et el-opvarmet smelteværk, hvilket resulterer i en produktionspris pr. m³ på ca. 600 kr. Dermed er den økonomiske anbefaling af Qaanaaq baseret på, at Selvstyret subsidierer såvel el som vandproduktionen i Qaanaaq, medens det forudsættes, at der ikke ville foregå en tilsvarende subsidiering af Qeqertat. Da subsidieringen af Nukissiorfiit er et 'bloktilskud', er det ikke tilfældet, da en evt. el og vandforsyning i Qeqertat vil blive subsidieret på lige fod med alle øvrige byer og bygder, og der vil komme til at gælde de samme maksimumspriser, som andre steder.

10. Det nævnes som et problem, at der ikke i Qeqertat findes en havn, men rapporten indeholder ingen overvejelser over, i hvilket omfang det vil være muligt at ligge til så tæt på land, at det vil være muligt at løfte gods med skibets kran direkte til og fra land. Samtidig omtales udfordringerne med den manglende havn i Qaanaaq ikke, når der henvises til i stedet at benytte indhandlingsanlægget i Qaanaaq.
11. Det konkluderes, at etableringen af et indhandlingsanlæg i Qeqertat vil forudsætte en chartring af Pajudaat med pram og en af RAL's sideloadere til at transportere fryse og fabrikscontainere på land. Her overses det igen, at Qeqertat indgår i RAL's befragtningsplan, og at rederiet gennem resultatkontrakten med Selvstyret er forpligtet til at levere og afhente gods.
12. I vurderingen af fiske- og fangstunderlaget henvises til forskellige forsøgsfiskeri i 1991, 1992, 1995 samt 2011, hvoraf kun den første og sidste omfatter forsøgsfiskeri i nærheden af Qeqertat, og i begge tilfælde gælder det kun en begrænset del af forsøgsfiskeriet. I de to første forsøgsfiskeri blev brugt ukurant agn, der i det ene tilfælde var gammel og ildelugtende, og i det tredje er agnen ikke oplyst.
13. Forsøgsfiskeriet opfattes i rapporten som en dokumenteret vurdering af bestanden, medens befolkningens vurderinger vurderes som udokumenterede.
14. Rapporten indeholder overvejelser over at benytte indhandlingsskib som alternativ til at etablere et indhandlingsanlæg i Qeqertat. Her ses det som en udfordring, om fangerne i Qeqertat og resten af distriktet vil være i stand til at sikre tilstrækkelige forsyninger, hvorfor det i givet fald anbefales at benytte et mindre skib og alene i åbentvandsperioden, så der er mulighed for løbende at sejle fangsten til Upernavik. Der reflekteres ikke over befolkningens vurdering af, at der kun findes hellefisk i islægsperioden, fordi narhvalerne skræmmer hellefisken væk i åbentvandsperioden.

Der må samlet set stilles spørgsmålstegn ved rapportens konklusioner, der bygger på én række grove fejl. Endvidere fremstår vurderingerne unuancerede, og rapporten kan således ikke anses for udgøre et kvalificeret grundlag for at vurdere rentabiliteten i et indhandlingsanlæg i Qeqertat. At foretage en sådan vurdering vil forudsætte yderligere undersøgelser.

Med de klimatiske forhold i Qeqertat, der er det bosted i Grønland, der hele året er koldest og tørrest, vil det være oplagt at overveje en ræklingeproduktion.

**Endvidere skal en analyse af udgifter og potentielle indtægter vurderes i forhold til den ønskede udvikling i distriktet og ikke mindst sammenhængen med de øvrige bebyggelser i distriktet. Fx fik Siorapaluk fornyet sit elværk i 2014 alene ud fra en driftsmæssig beregning internt i Nukissiorfiit*, en prioritering af denne investering kunne lige såvel have indgået i beregningerne. Det er ikke muligt at beregne disse uden at overveje udgifter til havne, skoler og andre udviklinger, der indgår, hvis Qeqertat skal være et centrum for fiskeri.

Skitse for kriterier til et feasibility studie af et indhandlingsanlæg i Qeqertat

	Direkte	Indirekte	Konsekvenser for andre bosteder i distriktet	Konsekvenser for Grønland
Omkostninger (eller negativt)	Etablering af: <ul style="list-style-type: none"> • Indhandlingssted • Produktionsanlæg • Evt. tørrehus for rækliger • Fryseanlæg • Pakkeri • Kontor • Mandskabs- og badefaciliteter • Ect. Drift: <ul style="list-style-type: none"> • Lønninger • El og vand • Forbrugsvarer • Emballage • Etc. 	Etablering af: <ul style="list-style-type: none"> • Elværk • Vandforsyning • Tankanlæg • Evt. kaj • Vej fra kaj/lodseplads til indhandling, elværk og tankanlæg • Boliger til medarbejdere – hvis behov for arbejdskraft ud over nuværende indbyggere i Qeqertat • Etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulig flytning fra Siorapaluk til Qeqertat • Mulig flytning fra Savissivik til Qeqertat • Mindre indhandling ved fabrik i Qaanaaq 	<ul style="list-style-type: none"> • Etableringsomkostninger til el, vand, vej, evt. kaj etc. i Qeqertat • Subsidiert af el (og vand) i Qeqertat (vil formodentlig indgå i Nukissiorfiits interne krydssubsidiert og ikke kunne mærkes)
Indtægter (eller positivt)	Salg af: <ul style="list-style-type: none"> • fisk/produkter • mattaa q mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Løn • Indhandling • Øget omsætning i Qeqertat • 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulig flytning fra Qaanaaq til Qeqertat • Mindre bolig mangel i Qaanaaq • Mindre forbrug af vand i Qaanaaq • Mindre arbejdsløshed i Qaanaaq og øvrige bygder • Reducerede udgifter til socialhjælp i distriktet 	<ul style="list-style-type: none"> • Indtægter fra salg/eksport • Hvis rækliger øget produktion til hjemmemarked • Øgede skatteindtægter • Mindre sociale udgifter i Qaanaaq distrikt • Reduceret subsidiert af RAL da mindre sejlads ud af distriktet i ballast